

Referat fra møde i Lokal Trepert for Horsens Fjord den 5. december 2025 kl. 9-12

Deltageroversigt:

Udpegede medlemmer

Navn	Repræsentarer
Rikke Østergaard Christensen	Horsens Kommune
Bjarke Butt Eriksen	Horsens Kommune
Kresten Bjerre	Odder Kommune
Lene Andersen	Odder Kommune
Marc Reseke	Hedensted Kommune
Hans Brok-Brandi	Skanderborg Kommune
Søren Hald	Naturstyrelsen
Henry Lind	Danmarks Naturfredningsforening
Anni Jakobsen	Danmarks Naturfredningsforening
Niels Olesen	Landbrug og Fødevarer
Claus Fenger	Landbrug og Fødevarer

Afbud:

Navn	Repræsentarer
Steen Christensen	Hedensted Kommune
Eva Borchorst Mejnertz	Aarhus Kommune
Claus Leick	Skanderborg Kommune
Lene Vinther Larsen	Aarhus Kommune

Bisidder:

Navn	Repræsentarer
Martin Skøtt	Velas

Sekretariat

Navn
Flemming Larsen
Amalie Dam-Hansen

1. Nyt fra Task Force mv.

Indstilling

Det indstilles, at den lokale trepart tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Sekretariatet giver en status på arbejdet i Task Force samt øvrigt nyt fra Ministeriet for Grøn Trepert.

Beslutning

Den lokale trepart tog orienteringen til efterretning.

2. Status på politisk behandling af omlægningsplanen i Byråd

Indstilling

Det indstilles, at den lokale trepart tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

På mødet gives en kort status på, hvor langt de forskellige kommuner er med den politiske behandling af omlægningsplanen i udvalg og Byråd. Derudover kan kommunerne fortælle, hvis den politiske behandling har givet anledning til spørgsmål, opmærksomhedspunkter mv.

Beslutning

Den politiske behandling i kommunale udvalg og byråd forløber planmæssigt. Skanderborg Kommunes byråd har principgodkendt omlægningsplanen.

3. Realisering af omlægningsplanen

Indstilling

Det indstilles, at den lokale trepart

1. godkender notatet "Parametre i udvælgelsen af projekter" med de ændringer der aftales på mødet.
2. drøfter realisering af omlægningsplanen.

Sagsfremstilling

Der bliver travlt med realiseringen af projekter i de kommende år. Treperten kommer til løbende at følge arbejdet med realiseringen og får en rolle i at understøtte, at der sker den nødvendige fremdrift.

Malene Caroli Juul fra Horsens Kommune gennemgår processen med realisering af projekter. Det kommer bl.a. til at handle om, hvilke ordninger der findes, rådgiverudbud, processen med ansøgning om forundersøgelser- og etableringstilsagn, projektforsløbet mv.

Hver kommune skal lægge en plan for, hvilke projekter de vil igangsætte først. Sekretariatet har udarbejdet et notat, som kan danne baggrund for kommunernes og Naturstyrelsens arbejde med at udvælge projekterne. Notatet har også været behandlet i teknikergruppen. Det indstilles, at treparten godkender notatet "Parametre i udvælgelsen af projekter" med de ændringer, der aftales på mødet.

Endelig vil hver kommune fortælle om, hvilke projekter de allerede har ansøgt, samt hvilke overvejelser de gør sig i forhold til ansøgning af projekter i 2026, og, hvis muligt, hvilke projekter de forventer at ansøge i 2026.

Beslutning

Den lokale trepart godkendte notatet med få korrekturændringer (se bilag til sidst i referatet) Treparten drøftede desuden realisering af omlægningsplanen.

Bilag

- Bilag 1. Parametre i udvælgelsen af projekter

4. Kystvandråd – status og nyt forsøgsprojekt

Indstilling

Det indstilles, at treparten

1. godkender forslag om forsøgsprojekt vedr. sumpskov
2. tager orienteringen om Kystvandrådets arbejde til efterretning

Sagsfremstilling

Forsøgsprojekt for sumpskovfiltre

Det fremgår af Kystvandrådets kommissorium, at treparten skal godkende analyser og projekter, før Kystvandrådet kan sætte dem i gang.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har netop åbnet en ny pulje til forsøgsprojekter.

Kystvandrådet har nedsat en arbejdsgruppe, der har udarbejdet forslag til et forsøgsprojekt om sumpskovfiltre. Arbejdsgruppen består af: Lene Andersen (Odder Kommune), Henrik Kreutzfeldt (Landboforeningen Odder-Skanderborg), Henry Lind (Danmarks Naturfredningsforening) samt Simon Rosendahl og Sebastian Svinding (SEGES).

Der er vedlagt en projektbeskrivelse, så treparten kan tage stilling til projektet.

Hvis treparten godkender projektet, går det videre til behandling i Kystvandrådet på deres møde d. 16. december. Herefter vil arbejdsgruppen arbejde videre med projektet, så der kan sendes en ansøgning til SGAV inden ansøgningsfristen d. 15. februar. Ansøgningen vil være i tråd med den vedlagte projektbeskrivelse.

Kystvandrådets arbejde

Der har været afholdt to møder i Kystvandrådet, hhv. den 25. juni og 17. september. Derudover har der d. 30. september været et online oplæg ved Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om presfaktorer i Horsens Fjord og Norsminde Fjord.

Treparten har haft et ønske om at få mere viden om det arbejde, der foregår i Kystvandrådet.

På mødet giver sekretariatet en gennemgang af de emner, som Kystvandrådet indtil videre har drøftet. Referaterne fra forrige møder i Kystvandrådet er vedlagt tidligere dagsordener og kan også findes her: horsens.dk/trepart

Derudover er der vedlagt de slides, som Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø havde med til deres oplæg d. 30. september 2025.

Beslutning

Den lokale trepart godkendte forslag om forsøgsprojekt vedr. sumpskovfiltre med følgende forbehold: Der er i materialet lagt op til etablering af to sumpskovfiltre, hhv. ved Gyllingnæs og på Alrø. Sumpskovfilteret på Alrø ser ud til at kunne stå i vejen for et større vådområde, som allerede er indtegnet i omlægningsplanen. Det blev derfor besluttet:

1. at der som planlagt kan søges om et lille vådområde på den pågældende placering på Alrø, da dette ikke står i vejen for et større vådområde.
2. at det i fase 1 skal undersøges, hvilken kvælstofeffekt et sumpskovfilter forventes at have, samt hvordan et sumpskovfilter vil påvirke muligheden for et større vådområde.
3. at den lokale trepart efter fase 1 skal tage stilling til fase 2, herunder etableringen af et sumpskovfilter på Alrø.

DN havde derudover nogle bemærkninger til projektbeskrivelsen, som kan blive indarbejdet i regi af arbejdsgruppen frem mod indsendelse af ansøgning.

Derudover tog den lokale trepart orienteringen om Kystvandrådets arbejde til efterretning.

Bilag

- Bilag 2. Forsøgsprojektet for Sumpskovsfiltre i Horsens Fjord
- Bilag 3. Slides fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

5. Lokal Trepert 2026

Indstilles

Det indstilles, at Lokal Trepert drøfter arbejdet i 2026.

Sagsfremstilling

Kommunerne i den Lokale Trepert for Horsens Fjord har i 2025 haft hhv. én politisk repræsentant og én administrativ repræsentant fra hver kommune. Sekretariatets vurdering er, at denne struktur har været velfungerende.

Efter kommunalvalget er der sket udskiftninger i de politiske repræsentanter fra kommunerne. Ligeledes kan der ske udskiftning i de øvrige repræsentanter i treparten.

På mødet kan trepartens medlemmer fortælle, hvilke repræsentanter de forventes at stille med i 2026.

Parterne i den nationale trepart er i gang med at drøfte arbejdet i de lokale treparter i 2026. Der er ved denne dagsordens udsendelse endnu ikke meldt noget ud fra den nationale trepart, men det forventes at ske i starten af december.

Beslutning

Den lokale trepart drøftede arbejdet i 2026 og kom med forslag til modtagelsen af de nye politiske repræsentanter fra kommunerne.

6. Bordrunde med status på arbejdet

Indstilling

Det indstilles, at trepartens medlemmer fortæller om deres igangværende arbejde på projektniveau, politisk eller som interessevaretagelse.

Sagsfremstilling

Medlemmer af treparten har mulighed for give en status på det igangværende arbejde, og hvad der fylder lige nu. Det kan fx være realisering af projekter, lodsejerinddragelse, lokale udfordringer mv.

Beslutning

Medlemmer af den lokale trepart fortalte om deres igangværende arbejde.

7. Tak for nu og evt.

Bilag 1. Parametre i udvælgelsen af projekter

I de kommende år skal en række omlægningsprojekter realiseres. Den lokale trepart kommer til at følge med i realiseringen af projekterne og har til opgave at understøtte, at der sker fremdrift.

En stor del af projekterne er vådområde- og lavbundsprojekter, hvor kommunerne og Naturstyrelsen er projektejere. Kommunerne står derfor, sammen med Naturstyrelsen, over for en stor opgave med at udvælge, hvilke projekter der først skal igangsættes.

Prioriteringen af projekter må nødvendigvis være dynamisk, da meget kan ændre sig undervejs. Der er heller ikke kun én parameter at vælge ud fra.

Følgende parametre kan indgå i udvælgelsen af projekter:

- **Lodsejertilslutning:** Lodsejertilslutning er en afgørende parameter. Projekter med stor lodsejertilslutning har større chance for at blive gennemført. Det er vigtigt at imødekomme og reagere hurtigst muligt, når lodsejere ønsker at medvirke i et projekt. Omvendt er det ikke alle projekter med stor lodejeropbakning, der er lige oplagte.
- **Effekt:** Projekternes effekt har været en central parameter i arbejdet med omlægningsplanen. Mere konkret handler det om projekternes effekt, som er forskellig fra projekt til projekt hhv. kvælstofreduktions størrelse ved etablering af et vådområde, og hvor mange ha lavbundsjord der indgår i projekterne (effekt på CO₂-udledning). Dette hænger blandt andet sammen med projektstørrelse, jf. næste punkt.

I MARS er reduktionen af kvælstof standardiseret til en reduktion på 90 kg N/ha for kvælstofvådområdeprojekter og for lavbundsprojekter 40 kg N/ha. I det kommende arbejde med at blive klogere på projekterne, kan der foretages en screening af hvad kvælstofreduktionen i virkeligheden bliver i det aktuelle projekt. Det, der har betydning for, hvor effektivt projektet fjerner kvælstof, er blandt andet hvor store arealer der leder vand direkte ind i projektområdet. Det har også betydning, hvor meget drænvand der leder direkte til projektområdet, samt hvordan terrænet ved ådalen er.

- **Projektstørrelse og tidshorisont:** Ofte vil store projekter have en større effekt. Samtidig har de store projekter ofte en lang tidshorisont, hvilket kan tale for at sætte dem i gang hurtigt, så de kan afsluttes indenfor den fastlagte tidshorisont på 5 år. Omvendt kan mindre projekter gennemføres hurtigere, hvilket giver en hurtigere effekt. Arbejdet med mindre projekter kan desuden opbygge erfaring og vise vejen til de større og mere komplicerede projekter
- **Indsatsbehov:** Der er forskel på, om projekterne afvander til delvandoplande med stort eller lille indsatsbehov, samt hvor mange andre (igangsatte) projekter, der er i samme område. Dvs. hvilke områder der har størst behov for at få mindsket kvælstoftilførslen.
- **Synergier:** Nogle projekter har synergieffekter, fx fordi der også er et vandplanprojekt ved samme vandløb. Synergieffekter kan også være fx klimasikring eller natur. Et af trepartens kriterier for udvælgelse af projekter i omlægningsplanen er store sammenhængende naturområder. Det kan derfor også være en vigtig parameter i prioriteringen af projekterne, om det ligger indenfor udpegning til et stort naturområde. Omvendt vil mange projekter, der scorer højt i forhold til natur, også omfatte flere arealer med værdifuld beskyttet natur. Det kan komplicere projektet og evt. mindske effekten som følge af mindre landbrugsareal.

- **Kompleksitet:** Projekter med en høj grad af kompleksitet vil ofte være sværere og mere langvarige at gennemføre. Kompleksitet i et projekt kan bl.a. være beskyttet natur i området, terrænforhold, bygninger og infrastruktur der skal håndteres i projektet.

Kommunerne kan vægte ovenstående parametre forskelligt. Derudover kan én parameter pludselig vise sig afgørende, fx stor lodsejertilslutning, sammenhæng til et andet projekt mv.

Det kan også være en fordel at se på den generelle projektportefølje og fx kombinere store, langvarige projekter med mindre, hurtigere projekter.

Kommunerne kan også overveje, om det i nogle tilfælde kan give mening at klumpe projekter i bestemte områder sammen, evt. med samme rådgiver. Det skyldes, at der ofte vil være mange af de samme lodsejere i området, som derved vil opleve mere sammenhæng i de forskellige projektforsøg. Derudover kan det gøre processen med jordfordeling lettere.

Endelig er det afgørende at finde balancen mellem på den ene side at tilrettelægge en god planlægning og prioritering af projekter, og på den anden side at få sat tempo på igangsættelsen af projekter.